

התייחסות פורום החוסכים לפנסיה לטיטוטת תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (דמי ניהול) התשפ"א-2020

עלינו: פורום החוסכים לפנסיה בישראל הוא עמותה רשומה מאז 2011 המייצגת את החוסכים ומקדמת את זכויותיהם בחסכון הפנסיוני.

תקציר מנהלים

1. אנחנו תומכים בטיטוטת המוצעת של התקנות, שמטרתה להפחית את דמי הניהול משלמים הפנסיונרים בקרנות הפנסיה החדשות ובביטוחי מנהלים חדשים, וכך להגדיל את הפנסיה.
2. אין ספק שכיום השוק אינו תומך בתחרות מספקת על ציבור הפנסיונרים והפחתת עלויות עבורם, למעט קרנות הפנסיה הנבחרות שהתחייבו לשלם תקרה של 0.3%.
3. קרנות הפנסיה של החוסכים הפנסיונרים כוללים שעור גבוה של אגרות חוב מיועדות, המונפקות על ידי המדינה, בשיעור של 60% לפחות, ובהן לא נדרשת קרן הפנסיה לנהל השקעות בצורה אקטיבית. כך שלמעשה מדובר בניהול של עד 40% מהשקעות הכספים.
4. טיטוטת זו מתייחסת לפנסיונרים הפורשים לפנסיה החל מ-1 בינואר 2021, עם זאת קיים ציבור פנסיונרים גם בקרנות החדשות אשר פרש לפנסיה לפני כן, ויש לתת מענה שיאפשר גם לו לנהל משא ומתן ולהפחית את דמי הניהול.

המצב בשוק

כפי שראינו על פי נתוני רשות שוק ההון, רוב ציבור הפנסיונרים בקרנות החדשות, וכמעט כל הפנסיונרים של הקרנות הגדולות (מנורה-מבטחים, מקפת, הפניקס, כלל והראל) משלמים את דמי הניהול המקסימליים של 0.5% לשנה מהצבירה. רק המעטים יחסית אשר פרשו מקרנות הפנסיה בבעלות בתי ההשקעות (אלטשולר-שחם, פסגות, מיטב-דש והלמן-אלדובי) משלמים דמי ניהול מופחתים של 0.3% לשנה, כתוצאה מהנחיה רגולטורית שהיא חלק ממכרז קרנות פנסיה נבחרות ("קרנות ברירת מחדל"). בעוד שבשוק הפנסיה עבור החוסכים הפעילים מתקיימת תחרות ודמי הניהול הממוצעים נמוכים יותר משמעותית, השוק לא השכיל לייצר תחרות עבור הפנסיונרים הפורשים לפנסיה. האפשרות היחידה העומדת בפניהם כיום היא מעבר לקרנות ברירת המחדל הגובות 0.3%, ובפני פנסיונרים שכבר פרשו לא קיימת כלל אפשרות.

עלויות והצדקת לגובה דמי הניהול

בעוד שעבור החוסכים הפעילים, קרנות הפנסיה נדרשות לטפל מול המעסיק, ולעיתים מול המפיץ, בקליטת כספי ההפקדות החודשיות ובניתובן לחשבון החסכון ומסלול ההשקעה המתאים של החוסך, אין צורך בטיפול כזה עבור הפנסיונרים. סדרה שלמה של בקשות שירות (שינוי מסלול, החלפת מקום עבודה, ניווד כספים מקרן אחת לשניה ועוד) כבר אינה רלוונטית או כמעט אינה רלוונטית עבור הפנסיונרים, מה שמפחית עלויות תפעול.

בנוסף לכך, 60-70% מכספי הפנסיונרים מושקעים כיום באג"ח ממשלתיות מיועדות מסוג "ערד", לא סחירות המונפקות לטווח ארוך לקרנות הפנסיה על ידי החשב הכללי באוצר. השקעה זו נותנת תשואה יפה של 4.86% צמוד למדד, מעל לריבית השוק, ואינה דורשת ניהול השקעות אקטיבי. אין סיבה שגוף פרטי יגבה דמי ניהול גבוהים עבור הטבה אשר מתקבלת מהמדינה לפנסיונרים.

העובדה שקרנות ברירת המחדל גבו בעבר דמי ניהול של 0.01-0.001% מהצבירה, וכיום סדר גודל של 0.05-0.1% מהצבירה לשנה, מוכיחה כי עדיין קיים מתח רווחים משמעותי שיאפשר לקרנות רווח סביר גם לאחר הפחתה זו ואף מעבר לה.

לפיכך אנו תומכים בתקנות המוצעות בשלב המידי, וכמו כן מצפים מרשות שוק ההון למצוא פתרון גם עבור הפנסיונרים אשר כבר מקבלים קצבה בקרנות החדשות.